

ԵԿԵՂԵՑԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ԻՄԱՍՏԸ

Հայ Եկեղեցւոյ հայրեր, Ս. Պապի արարողութեան կարգը սահմանելու առնելով, նկատի ունենալով Պօղոս Առաքեալի յորդորը ուղղուած այրերու եւ կիներու, հետեւեալ քանաճելը ներմուծած են Մաշտոցին մէջ։-

«Տեսէ՛ք որդիներ. Սուրբ եկեղեցի եկած է՛ք՝ Աստուծոյ հրամանով եւ մեր սրբազան հայրապետներու հաստատած կանոններուն համաձայն պսակուելու՝ սուրբ ամուսնութեան համար։ Մենք բոլորս կ'աղօթենք որ Աստուած ձեզ միաբան սիրով պահէ, խոր ծերութեան հասցնէ եւ իր երկնային անթառամ պսակին արժանացնէ։ Երկուդդ ալ շատ լաւ գիտե՛ք, որ կեանքի մէջ կան տեսակ տեսակ փորձութիւններ։- հիւանդութիւն, ծախտորդութիւն, աղքատութիւն եւ այլ դժբախտութիւններ։ Մեր սրտագին աղօթքն է, որ Աստուած ամէն տեսակի փորձութենէ հեռու պահէ ձեզ։ Բայց, Աստուծոյ կամքն է որ դուք երկուդդ բոլոր՝ պարագաներուն, մանաւանդ նեղութեան եւ դժուարութիւններուն մէջ, միշտ ըլլա՛ք իրարու օգնական, տէր եւ պաշտպան, եւ հաւատարիմ մնա՛ք իրարու մինչեւ մահ։

Որդեակ, կը խոստանա՞ս բոլոր պարագաներուն մէջ մինչեւ մահ տէր եւ պաշտպան ըլլալ այս օրիորդին, որ կինդ պիտի ըլլայ, եւ հաւատարմութեամբ սիրել զայն։

Եւ դուն, որդեակ, կը խոստանա՞ս բոլոր պարագաներուն մէջ մինչեւ մահ տէր եւ հնազանդ ըլլալ այս պարոնին, որ ամուսնինդ պիտի ըլլայ, եւ հաւատարմութեամբ սիրել զայն»։

Այսպիսի իգականներ ընդվզեցուցիչ

կը գտնեն Քրիստոսի եկեղեցիին յիշեալ խրատը, ինքզինքնին նուաստ զգալով այրերէ, եւ կը պահանջեն հնազանդ բառը վերացնել Մաշտոցէն։

Իգական սեռին ըմբոստացումը հնազանդ բառին վրայ կայանալով, տեսնենք թէ Մալիասեան ինչպէ՞ս մեկնաբանած է գայն իր «հայերէն բացատրական բառարան»ին մէջ։-

«Հնազանդ – նա որ ենթարկուած է ուրիշի հրամանին եւ կատարում նրա կամքը. օրինակ՝ զիմուորը պատրաստ է հնազանդել պետի հրամաններին։ Ասէն մարդ պետ է օրէնքին հնազանդի... կայ հարկադրուած հնազանդութիւն եւ կայ կամաւոր հնազանդութիւն» (Գ. հոր. էջ 115)։

Արդ, ըմբռնելու եւ արժեւորելու համար Պօղոս Առաքեալի գործածած հնազանդութիւն բառին իմաստը, կարդանք անոր պատուէրը ուղղուած Եփեսոսի քրիստոնեայ համայնքին։-

«Քրիստոսի հանդէպ ձեր պատկառանքը արտայայտեցէ՛ք՝ իրարու հնազանդելով։

«Կիներ, հնազանդեցէ՛ք ձեր ամուսիններուն, ինչպէս Տիրոջ պիտի հնազանդէիք. որովհետեւ ամուսին մը իր կնոջ գլուխն է, այնպէս՝ ինչպէս Քրիստոս գլուխն է եկեղեցիին. իր մարմինն, որուն փրկիչն է ինք...

«Այրեր, սիրեցէ՛ք ձեր կիները այնպէս՝ ինչպէս Քրիստոս սիրեց եկեղեցին եւ իր կեանքը տուաւ անոր համար... ամուսիններ պարտին իրենց կիները սիրել որպէս իրենց մարմինը, որովհետեւ իր կինը

սիրողը իր սեփական մարմինը սիրած կ'ըլլայ... Ահա այս պատճառով այրը պիտի թողու իր հայրն ու մայրը եւ իր կնոջ միանայ, եւ երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան... Իւրաքանչիւր այր պէտք է իր կինը սիրէ իր անձին պէս, եւ ամէն կին պէտք է յարգէ իր ամուսինը» (Ե. 21-33):

Առաջին իսկ ակնարկով իրագեկ կը դառնանք, որ յորդորուած հնազանդութիւնը՝ կամաւոր հնազանդութիւն է եւ ոչ թէ հարկադրուած. իրարու համդէպ խոստացուած հնազանդութիւն մը, որ խարսխուած է ծառայութեան, յարգանքի եւ սիրոյ վրայ, եւ ոչ թէ երկիւղի ու քոնութեան:

Ամուսնութեան մասին Պօղոս Առաքեալի վերոնշեալ տեսութիւնը յաճախ սխալ մեկնաբանուած է ոչ իրաւ ֆրիստոնեայ անհատներու կողմէ: Կիներու «հնազանդիլը» եւ այրերու «տէր» ըլլալը պէտք չէ հատուածենք պարբերութենէն. որովհետեւ երբ Առաքեալին յորդորին ամբողջութիւնը նկատի առնենք, կը տեսնենք որ խրատը հիմնաւորուած է սիրոյ վրայ եւ ոչ թէ իշխանութեան:

Քրիստոնէական հասկացողութեամբ ամուսնութիւնը սուրբ է. այր եւ կին համահաւասար իրաւունքներով միացած են իրարու՝ Յիսուս Քրիստոսի մշտական հովանիին ներքեւ: Քրիստոնէական ամուսնութիւնը նկատուած է կատարեալ միութիւն մը. այր եւ կնոջ մարմնի, միտքի եւ հոգիի:

Քրիստոնէութենէն առաջ, կին արարածը անարժէք էակ մը նկատուած էր

ընկերութեան մէջ, զայն նկատելով պարզապէս որդեծնութեան գործիք: Հրեաներ իրենց առաւօտեան աղօթքին մէջ փառք կու տային Աստուծոյ, որ իրենք «հեթանոս մը, ծառայ մը եւ կամ կին մը չէին ստեղծուած»:

«Այն միջավայրին մէջ, կը գրէ Ռաբգէն Կաթողիկոս, ո'ւր Քրիստոս հաստատեց իր կրօնը, նախանձելի չէր կնոջ վիճակը: Կինը արհամարհուած էր ամէնէն առաջ իր ամուսնական կեանքին մէջ. հրեական ապահարգանք ջլատած էր անոր կորովը, մոռցուցած էր անոր՝ իր կոչումը, նա վստահ չէր իր վաղուանիմ վրայ: Քրիստոս՝ որպէս զի կնոջ իրաւունքը վերադարձնէ իրեն, ըսաւ որ՝ այր եւ կին մի են, ամբողջ մը կը կազմեն հաւասար կերպով...»

Կնոջ իրաւունքը ֆրիստոնէութեան մէջ քարձրացնող եւ պաշտպանող այդ համարը՝ ազամանդէ հիմերու վրայ հաստատուած է նոյն ինքն Քրիստոսի ձեռնով» (Քարոզներ, էջ 208):

Պօղոս Առաքեալ որդեգրելով Յիսուսի ուսուցումները, իր քարոզչութեամբ արժեւորեց կնոջ դիրքը հասարակութեան մէջ: Քրիստոնէութիւնը հիմնովին քարեփոխեց ամուսնական կեանքը հին աշխարհին մէջ:

Այր ու կնոջ փոխադարձ սիրոյ, յարգանքի, իրարհասկացողութեան եւ հաւատարմութեան ընկալումով կ'ապահովուի հայ ֆրիստոնեայ ընտանիքին խաղաղութիւնը, երջանկութիւնը եւ յաջողութիւնը:

ԲԱՐԳԷՆ ԹՕՓՃՅԱՆ